

Od Triglava do Vardarja

NEZADOVOLJNI Z OSEBNIMI DOHODKI – V primerjavi z vsemi predvidevanji je slovensko zdravstvo lani imelo le šestino načrtovanih izgub, in kot pravijo zdravstveni delavci, je vse to šlo na račun njihovih osebnih dohodkov. Več kot polovica jih ima namreč vsaj srednjo izobrazbo, vendar so bili njihovi osebni dohodki za deset odstotkov nižji kot dohodki enako izobraženih delavcev gospodarskih delovnih organizacij. Največje težave pa imajo v velikih bolnišnicah in socialnih zavodih, kjer sedaj materialni stroški dosegajo že 46 odstotkov. Hkrati pa nastajajo problemi zaradi izrabljenosti opreme, saj je v povprečju ta v zdravstvenih delovnih organizacijah izrabljena že 72-odstotno, medtem ko je oprema v Kliničnem centru izrabljena že 80-odstotno.

DELA JE ŠE ZA NEKAJ ČASA – Po dosedanjih ugotovitvah, imajo naši gradbeniki letos v tujini še precej dela. Vrednost del naj bi znašala nekako dve milijardi in 700 milijonov dolarjev. Ta številka ustreza vrednosti lanske proizvodnje v tujini. Vendar pa vse kaže, da se počasi končuje obdobje, ko je obseg del v gradbeništvu nenehno naraščal. Menijo, da vzroki za upadanje tičijo predvsem v svetovni gospodarski recesiji, konkurenca na svetovnem trgu je vse ostrejša, hkrati pa naše delovne organizacije ne morejo kreditirati svojega dela.

KOLIKO »KMEČKIH« DAVČNIH ZAVEZANCEV – Predlani je bilo v naši republiki nekaj več kot 382 tisoč zavezancev davka od kmetijstva. Od tega jih je bilo skoraj 140 tisoč takšnih, ki so imeli katastrski dohodek nižji od 470 dinarjev, zato so bili davka oproščeni. Hkrati ni bilo treba davka plačati tudi 33.847 kmetom, ki imajo posestva v višinskih krajih. Predlani je potemtakem davek plačalo nekaj več kot 199 tisoč zavezancev ali 52,2 odstotka.

LANI SMO NEKOLIKO BOLJE DELALI – Kot ugotavlja slovenski statistični zavod, je lani slovenska industrija izdelala za 3,7 odstotka več kot leto poprej. To je največje povečanje v zadnjih štirih letih, hkrati pa je to tudi več, kot je bilo predvideno v resoluciji (računali so z 1,5-odstotnim povečanjem). Sedaj menijo, da je uspeh slovenske industrije v sedanjih razmerah še toliko večji, hkrati pa pravijo, da je to tudi rezultat »zrelosti« industrije. Če pogledamo podrobnejše podatke o rasti v posameznih industrijskih vejah, potem je zopet največ izdelala slovenska elektro industrija (za 9,3 odstotka več), strojna je izdelala za 8,7 več, pohištvena za 1,2 več, kemična za 3,9 odstotka več itd.

ŽIVLJENJSKI STROŠKI – Od decembra 1982 do decembra lani so se življenjski stroški povečali za 60,1 odstotka. Decembra lani so bili v primerjavi z novembrom večji za 7,5 odstotka, kar je največji mesečni skok v zadnjih štirih letih. Decembra lani so se po podatkih zvezne statistike najbolj povečali izdatki za higieno in zdravje – za 16,6 odstotka, za tobak in pijače pa za 13,6 odstotka.

PREMALO RUDARJEV, PREMALO PREMOGA – Lani so rudarji v jugoslovanskih rudnikih nakopali 59,3 milijona ton premoga, letos naj bi ga 63,3 milijona ton. Takšno povečanje ni presunljivo, je pa vprašljivo, če bo mogoče načrt uresničiti, saj bi morali letos zbrati 200 milijonov dolarjev za uvoz opreme, ki je pri nas ni mogoče kupiti, hkrati pa bi potrebovali še 57 milijonov dolarjev za nakup rezervnih delov. Po drugi strani pa bi v rudnikih potrebovali vsaj 2500 rudarjev, vendar vse kaže, da jih ne bodo dobili: osebni dohodki so se sicer v zadnjem obdobju precej povečali, so pa še precej nizki glede na težavno delo.

NAJVEČ OPREME UVOZILI V SRBIJI – Čeprav podatki še niso povsem natančni, so jugoslovanske republike lani uvozile s konvertibilnega območja za približno 44 milijard dinarjev opreme. Iz teh podatkov je tudi razvidno, da je največ opreme s konvertibilnih trgov uvozila Srbija in sicer kar 41,5 odstotka vrednosti vse uvožene opreme. Precej opreme s teh trgov je uvozila tudi BiH (19,3 odstotka), Slovenija pa je uvozila 15,9 odstotka vrednosti opreme.

DENARNA POMOČ ZA BOLJŠO PRESKRBO – Za premije, regrese in druge oblike spodbujanja kmetijske pridelave je Slovenija lani porabila skoraj 1,6 milijarde dinarjev. Iz republiškega sklada je prišlo nekaj več kot 836 milijonov dinarjev, iz občinskih pa 694 milijonov dinarjev. Tako bi lahko rekli, da je slovensko kmetijstvo kljub neugodnim gospodarskim razmeram doseglo dobre rezultate, zahvaljujoč tudi takšni pomoči. Prav zaradi tega sedaj načrtujejo, naj bi letos za takšne oblike pomoči namenili nekaj več kot dve milijardi dinarjev.

879 stanovanj ne zasluži tega imena

V stanovanjskem skladu občine Ljubljana Center je 10.313 stanovanjskih enot. Od tega je 7.935 družbenih stanovanj. Kar 20,54 odstotka teh stanovanj (1.630) je zgrajenih pred letom 1882, se pravi, da so stara več kot 100 let. To kaže na veliko iztrošenost in starost stanovanjskega sklada. Med temi stanovanji pa je še vedno veliko tudi takih, ki po današnjih normativih ne zaslužio več imena »stanovanje«, saj ne nudijo ničesar drugega razen strehe nad glavo, pa še ta je dostikrat slaba. O tem, koliko je še takih stanovanj in kako jih odpravljamo, smo se na samoupravni stanovanjski skupnosti Ljubljana Center pogovarjali z DANILOM DOLINŠKOM.

»Stanovanja VI. in VII. kategorije še vedno predstavljajo velik problem kljub velikim naporom v zadnjih nekaj letih, da bi jih izločili iz stanovanjskega fonda,« nam je dejal Danilo Dolinšek. To so stanovanja, ki po točkovanju iz leta 1973 ne presegajo 50 oziroma 30 točk. Leta 1976 je bilo v naši občini 1.098 takih stanovanjskih enot, v septembru 1983 pa še 879.

Samoupravna stanovanjska skupnost Ljubljana Center je bila med prvimi, ki je že leta 1976 pristopila k družbenemu dogovoru o postopnem odpravljanju stanovanj VI. in VII. kategorije. Eden prvih sklepov tega organa je bil, da se ta stanovanja, potem ko se izpraznijo, ne smejo več izdajati za stanovanja.

Dogovorjeno je bilo, da se stanovanja VI. in VII. kategorije izločajo iz stanovanjskega fonda na podlagi odločbe upravnega organa občine ob soglasju hišnega sveta in krajevne skupnosti. Taka izločena stanovanja so spremenila

svojo namembnost in sicer za poslovno dejavnost, storitveno-obrtno dejavnost za potrebe občanov (čevljarji, električarji itd.), za umetniško dejavnost (ateljeji za slikarje, kiparje in arhitekto), v nekatere primerih pa so pričeli z izpraznjenimi prostori razpolagati hišni sveti kot s pomožnimi prostori.

V letih 1978 in 1979 je bilo težišče dela odbora za odpravo stanovanj VI. in VII. kategorije usmerjeno k dejanskemu odpravljanju teh stanovanj. Tako je bilo v letu 1979 razdeljenih 42 novih stanovanj, predvsem delavcem in upokojencem.

Stanovanja VI. in VII. kategorije so se izpraznjevala tudi z dodelitvijo solidarnostnih stanovanj, nekaj pa se jih je izpraznilo tudi z odselitvijo stanovalcev, ki so sami rešili ali izboljšali svoje stanovanjske razmere.

Če so ugotovili, da bi posamezno stanovanje VI. ali celo VII. kategorije z adaptacijo še lahko preuredili, ga je samou-

pravna stanovanjska skupnost ponudila delovni organizaciji, ki je s svojimi sredstvi in s sredstvi zainteresiranega delavca rešila njegovo stanovanjsko vprašanje.

V zadnjem času je vse bolj pomemben dejavnik pri odpravi teh slabih stanovanj celovita prenova stanovanjskih hiš v širšem predelu starega mestnega jedra. Tako smo s prenovo hiše Hrenova št. 17 v letih 1977–1980 odpravili 39 stanovanj VI. kategorije in uredili stanovalcem sodobna stanovanja, ki povsem ustrezajo današnjim normativom. V nekoliko manjšem obsegu so bile prenovljene še hiše Gornji trg št. 9 in 11, Stari trg št. 6, sedaj pa prenavljamo hiše na Starem trgu 15 in 17 ter na Ciril-Metodovem trgu 13, 20 in 21. Za vse stanovalce so zagotovljena nadomestna stanovanja, imajo pa tudi možnost, da se po končani prenovi vrnejo nazaj.

V temeljnih srednjeročnega plana Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana Center za obdobje 1981–1985 smo si zadali nalogo, da bomo v tem obdobju odpravili polovico stanovanj VI. in VII. kategorije, nam je dejal Danilo Dolinšek. Bojimo se, da tej nalogi ne bomo kos. Upočasnjena gradnja stanovanj, rast cen stanovanj in manjša kupna moč tako občanov kot delovnih organizacij so pri naših naporih vse večja ovira. Kljub temu pa bomo poizkušali v okviru dejanskih možnosti reševati vsaj najbolj pereče probleme.

LUCKA SPAT

SEJA PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

Štipendija – tudi socialna varnost

Na seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Center so člani obravnavali Samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v naši občini v letih 1984 in 1985. Od dosedanjih sporazumov se ta loči predvsem po tem, da ga podpisniki sklenejo za dve in ne za eno leto, kot je to bilo doslej.

Predsedstvo bistvenih priponb na samoupravni sporazum ni imelo. Pač pa se bo še posebej zavzemalo za uresničevanje nekaterih njegovih elementov.

V razpravi so namenili pozornost zlasti produktivnemu zaposlovanju. Še posebej se bodo sindikalne organizacije zavzele za zagotavljanje minimalnih standardov novozaposlenim delavcem.

Vsi podpisniki morajo poskrbeti za čimbolj smotno uporabo vseh notranjih rezerv; še bolj morajo omejiti družbeno režijo in poskrbeti

za uvedbo dvozmenskega dela povsod tam, kjer je to mogoče ter za zmanjšanje nadurnega dela. Sindikalna organizacija je že lani začela s široko akcijo za upokožitev vseh tistih delavcev, ki izpolnjujejo vse zakonske pogoje za odhod v pokoj. To akcijo je potrebno nadaljevati, še posebej zato, da omogočimo zaposlitev mlajšim delavcem, ki prihajajo iz šol.

Podpisniki se morajo še posebno zavzemati za uresničevanje tretjega člena samoupravnega sporazuma, ki govori, da bodo organizacije

združenega dela razpisovale štipendije v skladu s svojimi razvojnimi programi. Predsedstvo pa je v tem členu predlagalo spremembo definicije, ki pravi, da bodo ozdi praviloma zaposlovali svoje štipendiste. Predsedstvo namreč meni, da bi morali besedo »praviloma« črtati. Politika štipendiranja je namreč v tesni zvezi z zagotavljanjem socialne varnosti mladih delavcev. Hkrati pa je takšna formulacija zagotovilo, da bo politika štipendiranja resnično v skladu z razvojno politiko delovne organizacije.

Pri vsem tem pa bo sindikalna organizacija naše občine skrbela za to, da bodo vse delovne organizacije čimprej in dosledno uskladle svoje samoupravne splošne akte z določili tega sporazuma.

JURIJ POPOV

Priprave na letno sejo občinskega sindikalnega sveta

Sindikalni svet občine Ljubljana Center je že začel temeljite priprave na letno sejo, ki bo 21. marca. Obravnavali bodo poročilo o delu v obdobju april 1983 marec 1984, sprejeli program dela za naslednje obdobje, izvolili predsednika, podpredsednika in sekretarja občinskega sveta, sprejeli finančni načrt in obravnavali še nekaj običajnih zadev. Poleg teh običajnih točk dnevnega reda pa bodo letos govorili tudi o aktivnosti osnovnih organizacij Zveze sindikatov pri zmanjšanju družbene režije.

JURIJ POPOV

Ob Krizankah je Janja Hronek odprla prijetno prodajalno daril, spominkov, keramik, igračk, nakita in drugih drobnih predmetov, ki so izdelani iz naravnih materialov. Polmenovala jo je Napoleon. Posebnost tega prostora je, da je notranjost oblikovana kot stilizirani kozolec. Lastnica si želi, da bi gostom lahko ponudila na različne načine pripravljeno kavo.